

muziek

deSingel

Concerto de' Cavalieri

olv. Marcello Di Lisa

vr 11 jan 2019 / Grote podia / Blauwe zaal

20 uur / pauze ± 20.45 uur / einde ± 21.45 uur
inleiding Bruno Forment / 19.15 uur / Blauwe foyer

virtuoze vocale barok 2018-2019

Concerto de' Cavalieri olv. Marcello Di Lisa
vr 11 jan 2019

Cappella Mediterranea olv. Leonardo García Alarcón
wo 15 mei 2019

Il Suonar Parlante olv. Vittorio Ghielmi viola da gamba
do 6 jun 2019

teksten programmaboekje Bruno Forment
coördinatie programmaboekje deSingel

boventiteling en vertaling Capiche Surtitling
D/2019/5.497/002

 Gelieve uw GSM uit te schakelen

De inleidingen kan u achteraf beluisteren via
www.desingel.be
Selecteer hiervoor voorstelling / concert /
tentoonstelling van uw keuze.

Cd-verkoop Bij onze concerten worden occasioneel
cd's te koop aangeboden door
La Boite à Musique / Coudenberg 74 / Brussel
+32 (0)2 513 09 65 / www.classicalmusic.be

Concertvleugels Met bijzondere dank aan Ortwin
Moreau voor het stemmen en het onderhoud van de
concertvleugels van deSingel
Moreau Pianoservice / Kapucinessenstraat 32 / 2000
Antwerpen / +32 (0)486 83 63 98
www.moreau-pianoservice.be

Georg Friedrich Händel

Concerto de' Cavalieri

Marcello Di Lisa muzikale leiding

Vivica Genaux coloratuur mezzosopraan

Arcangelo Corelli (1653-1713)

Concerto grosso in C, opus 6 nr 10

13'

Preludio

Allemanda

Adagio, Corrente

Minuetto

Allegro

Georg Friedrich Händel (1685-1759)

Ouverture 'Rinaldo', HWV7

5'

Largo, Allegro

Adagio, Allegro

Aria 'Cara sposa' uit 'Rinaldo', HWV7

8'

Antonio Vivaldi (1678-1741)

Concerto voor strijkers in g, RV156

6'

Allegro

Adagio

Allegro

Riccardo Broschi (ca. 1698-1756) /

Johann Adolf Hasse (1699-1783)

Aria 'Son qual nave' uit 'Artaserse'

9'

pauze

Alessandro Scarlatti (1660-1725)

Sinfonia uit 'La caduta de' Decemviri'

6'

Giovanni Battista Pergolesi (1710-1736)

Aria 'Salve Regina' uit 'Salve Regina'

5'

Georg Friedrich Händel

Concerto grosso in F, opus 6 nr 2, HWV320

11'

Andante larghetto

Allegro

Largo

Allegro, ma non troppo

Georg Friedrich Händel

Aria 'Lascia ch'io pianga' uit 'Rinaldo', HWV7

5'

Riccardo Broschi

Aria 'Qual guerriero in campo armato' uit 'Idaspe'

8'

Dit concert wordt opgenomen door Klara voor latere uitzending op dinsdag 29 januari om 20 uur in het programma Klara Live.

Klare taal

De westerse kunst- en muziekgeschiedenis kende inmiddels vele momenten van zuivering. Op haast rituele wijze maakt de cultuur dan een einde aan een te complex geworden 'taal', dit ten voordele van een eenvoudiger, maar oprechter idioom. Bekend op architecturaal vlak is de Nieuwe Eenvoud van Stéphane Beel (uitbreiding deSingel, 2010) en het duo Robbrecht en Daem (Concertgebouw Brugge, 2002), wier zuivere lijnen en materialen qua filosofie herinneren aan het functionalisme van Adolf Loos, het Bauhaus, Le Corbusier en Ludwig Mies van der Rohe. In de schilderkunst kennen we abstracte strekkingen als De Stijl, het constructivisme, 'minimal art' en 'arte povera', die hun muzikale equivalenten kennen in de repetitieve 'minimal music' van Philip Glass, Steve Reich, Michael Nyman, John Adams en Simeon ten Holt.

Ook vóór de twintigste eeuw verlangde de mensheid regelmatig naar vereenvoudiging. Minder bekend dan voorbeelden als Erik Satie en Palestrina's 'stile antico' is de Italiaanse stroming die we gemakshalve als 'rationalistisch' kunnen bestempelen, en die vanaf de jaren 1680 komaf poogde te maken met de excessen van wat later 'barok' zou genoemd worden. Deels onder invloed van René Descartes' denken, dat zich als een vuurtje door Italië verspreidde, deels onder de indruk van het classicisme ten tijde van Lodewijk XIV, deels uit hunkering naar de renaissance, waarin Italië de toon had gezet voor heel Europa, ontstond in de jaren 1680-1720 een beweging die genoeg kreeg van elke gekunsteldheid. In de architectuur werden de getorste zuilen, veelkleurige marmers, weelderige ornamenten en grillige vormen van Bernini, Borromini en Fontana verworpen ten voordele van grotere glaspartijen en strakkere lijnen, zoals Filippo Juvarra die in 1721 aanbracht in zijn revolutionaire nieuwe façade voor het Palazzo Madama in Turijn. Op picturaal vlak werden de zwangere composities van Rubens en Caravaggio opzij geschoven voor de lumineuzere, op Rafaël geënte doeken van Giovanni Battista Tiepolo en Jacopo Amigoni. De Italiaanse poëzie kende de meest ingrijpende vereenvoudigingsbeweging, dankzij de komst, in 1690, van de Arcadische Academie (Accademia dell'Arcadia of degli Arcadi), een 'republiek der letteren' die spoedig haar satellieten zou installeren aan alle Europese hoven en met

Metastasio haar grootste triomfen beleefde. Dit alles stond in het teken van wat Lodovico Antonio Muratori in 1708 als 'goede smaak' bestempelde: een rationele filter als rem op de fantasie. Basta met de gezochte taal van Marino; leve de natuurlijkheid!

Een muzikaal beginpunt voor deze trend vinden we in de composities van **Arcangelo Corelli** (1653-1713). Corelli's oeuvre vormt een puristisch statement an sich: slechts zes gepubliceerde bundels instrumentale muziek, waarvan vijf met kamermuziek en één met orkestwerken. Als mens was Corelli naar verluidt - en zijn portretten onderstrepen het - één en al sereniteit; muzikaal was hij een onverbeterlijke purist en perfectionist. Pas op zijn achtentwintigste publiceerde hij zijn eerste opus. Corelli's zwanenzang, het **opus 6**, verscheen één jaar na zijn dood, nadat de componist er decennialang aan bijgeschaafd had. De **concerti grossi** in deze bundel vragen om een continue wisselwerking tussen twee orkestrale groepen: het 'concertino', bestaande uit twee violen, violoncello en klavecimbel, tegenover het 'tutti' of 'ripieno', dat meestal vier violen, twee altviolen, een cello, twee contrabassen, een luit en orgel telde, maar naar believen kon uitgebreid of aangepast worden. Met zijn eenvoudige maar zeer doeltreffende harmonieën (I-V-I-IV-progressies die worden met spannende vertragingen worden verrijkt), volle akkoorden en uitgepuurde notenbeeld (met lange notenwaarden) illustreert het nummer tien in C Corelli's 'minimalisme' ten voeten uit. Dit is Juvarra's architectuur in muziek vertaald: rechttoe, rechtaan en lumineus.

Op veel plaatsen in Europa werd Corelli verafgoed. Hoewel **Antonio Vivaldi** (1678-1741) voldoende eigenzinnig was om zijn eigen stijl te cultiveren, liet ook hij werken na die Corelli's invloed verraden. Luister bijvoorbeeld naar het middendeel (Adagio) van het **Concerto voor strijkers en continuo in g (RV156)**, één van Vivaldi's zogenaamde ripieno- of orkestconcerto's. Hoewel Vivaldi de complexiteit opzoekt in de openingsbeweging, het 'Allegro' met passus duriusculus (chromatisch dalende baslijn: g-fis-f-e-es-d), die op boeiende wijze metrisch verschoven wordt, nu eens startend op de eerste tel, dan weer op de derde, zijn de genoemde middenbeweging en het afsluitende 'Allegro', een stormachtig 3/8 doorspekt met imitaties en sequensen, knappe voorbeelden van grootsheid in de eenvoud.

In Londen werd de muziek van Corelli dermate gepopulariseerd, waaronder door zijn leerling Francesco Geminiani, dat men het opus 6 ging beschouwen als 'the bread of life' (Roger North, 1710). **Georg Friedrich Händel** (1685-1759) ontsnapte niet aan de rage. In 1707 of 1708 had Händel in Rome al kunnen kennismaken met de gevierde componist, doch pas in 1739, met zijn **opus 6**, bracht hij een expliciete hommage aan de pionier. Het **nummer twee in F (HWV320)** wisselt zwoele ripieno-passages af met solo's voor de twee violen en continuo. De beweging mondt uit in een halve cadens (een harmonische afsluiting op de dominant), die schreeuwt om het daaropvolgende dartele 'Allegro', dat wordt ingezet door het concertino. Een plechtstatig 'Largo', met gepunteerde figuren, afgewisseld door 'Larghetto andante e piano' met licht imitatieve aanzet, eindigt opnieuw op een halve cadens. Een pittig 'Allegro, ma non troppo' in 3/4 met vallende tertsen beklinkt de zaak.

Ook **Alessandro Scarlatti** (1660-1725) kende Corelli persoonlijk: in 1684 waren beide componisten lid van de Congregazione di Santa Cecilia, die muzikale uitvoeringen verzorgde in de Romeinse kerken. Later zouden ze samen toetreden tot de Arcadische Academie. Scarlatti's **ouverture tot 'La caduta de' Decemviri'** (Napels, 1697) is wederom de eenvoud zelve. Het 'Allegro' is opgebouwd uit twee bouwblokken die afgewisseld worden: enerzijds de (solo)violen, die elkaars motieven in zestiende noten echoën, anderzijds vierstemmige passages waarbij het vlechtwerk van de violen de harmonische ruggensteun krijgt vanwege de altviool en continuo. Na ongeveer een minuut wordt de beweging onderbroken door een elegie in driekwartsmaat met lange, overlappende nootwaarden die de gewrongen vertragingen genereren die we al bij Corelli, Vivaldi en Händel. En ja, er is de swingende gigue in 12/8, die echter een abrupt einde kent doordat meteen daarop een recitatief moet aanvangen in dezelfde toonaard, Bes. Weinig tot niets in de ouverture verradt het grimmige drama dat zich in de opera zal ontrollen. Het libretto van Silvio Stampiglia (tevens lid van de Arcadia) behandelt een passage uit Titus Livius: Decemvir Appius Claudius is verliefd op de verloofde van een jongeman, Icilius, en gaat zó ver in zijn amoureuze escapade dat hij Virginia laat ontvoeren en voor de rechtbank nog gelijk krijgt ook. Uit eergevoel wordt Virginia gedood door haar

Alessandro Scarlatti

getormenteerde vader, waarop het Romeinse volk de Decemvir verjaagt (vanwaar de titel: 'Val der Decemviri) en Claudius zelfmoord pleegt.

Het volstaat om de partituur van 'La caduta de' Decemviri' te vergelijken met de Venetiaanse 'drammi per musica' van Monteverdi en diens leerling Cavalli om te begrijpen welke impact het rationalisme heeft gehad op de Italiaanse opera. Worden bij laatsten nog legers personages aangevoerd om zich uit te drukken in grillige vormen, waaronder recitatieven onderbroken door 'arie cavate' (korte aria's die uit de dialoog worden gepuurd), dan is bij de eerste de cast herleid tot zes personages die zich bedienen aan de hand van vrij uniforme da capo-aria's (ABA). De weelderige chromatische harmonieën en rijke poëtisch-muzikale vocabularium van weleer hebben plaats geruimd voor een duidelijk gearticuleerde melodie binnen een heldere harmonische structuur. De hoge zangstem of discant verwerft het monopolie over de toonspraak van het hart, met een volmaakte verstaanbaarheid tot gevolg. In 1753, in zijn beruchte 'Lettre sur [feitelijk 'contre'] la musique françoise', verwoordde Jean-Jacques Rousseau het zo: "In de Italiaanse opera's spelen alle aria's in op de situatie en maken ze deel uit van de dramatische scène. Nu eens is het een wanhopige vader die de geest meent te zien van een zoon, die hij onterecht heeft laten sterven en die hem van zijn wreedheid beschuldigt; dan weer is het een charmante prins die, gedwongen om een voorbeeld van strengheid te geven, de goden vraagt hem het rijk te ontnemen, of hem op zijn minst een minder gevoelig hart te geven. Hier is het een tedere moeder, die tranen stort wanneer ze haar dood gewaande zoon terugvindt; daar is het de taal van de liefde, niet gevuld met de flauwe en kinderlijke potpourri's van vlammen en kettingen [die in de Franse opera voorkomen], maar tragisch, levendig, al verslindend en onderbroken, zoals het bij onstuimige passies hoort."

Met de rol van Icilius in 'La caduta de' Decemviri' maakte de legendarische castraat Nicola Grimaldi, bijgenaamd 'Nicolini' (1673-1732) zijn debuut. Nicolini zou in 1711 de titelrol creëren van de opera waarmee Händel Londen veroverde: 'Rinaldo' (HWV7). Hoewel de ouverture hiervan, met haar majestueuze 'Largo' gevolgd door een imitatief 'Allegro', een verbindend 'Adagio' en een wulpse gigue, nog een oefening vormt in Franse breedsprakerigheid, beantwoorden aria's als '**Cara sposa**' en Almirena's

'**Lascia ch'io pianga**' aan een 'less is more'-concept. De eerste aria, Rinaldo's klaagzang om zijn ontvoerde Almirena (Largo in e), mag dan nog een imitatieve structuur hebben met een hoge dosis barokke 'Fortspinnung', de zangpartij is met haar lange notenwaarden een klassiek voorbeeld van 'canto spianato': een gedragen, legato melodie waarvan de uitvoering voldoende 'goede smaak' vereist om niet te vervallen tot gratuite smartlap. 'Lascia ch'io pianga', Almirena's elegie in het tweede bedrijf, laat zich dan weer kenmerken door wat Ellen T. Harris 'sublieme pauzes' heeft genoemd: adembenemde stiltes die Händel bewust inbouwde om zijn publiek naar hogere sferen te brengen.

Van stilte of rust is dan weer geen sprake in de aria's die **Riccardo Broschi** (ca. 1698-1756) voor zijn jongere broertje, Carlo 'Farinelli' Broschi (1705-1782), bedacht. In de opera 'Idaspe' (Venetië, 1730) moest de illustere castraat als Darius, broer van de Perzische koning Artaxerxes, het vocale duel aangaan met onder meer Nicolini (in de titelrol) en de Händeliaanse sopraan Francesca Cuzzoni (als Mandane, minnares van Darius en slavin van Artaxerxes). Aan het einde van het eerste bedrijf knalde Farinelli '**Qual guerriero in campo armato**' door het auditorium van het San Giovanni Grisostomo, de mooiste schouwburg van de Serenissima. Op drie 'coups d'archet' volgt een rollercoaster op twee sporen: een flinterdunne, tweestemmige strijkerstextuur, waarin de violen elkaars partijen delen en de altviool doodgewoon de baslijn doubleert, versus een zanglijn volgestouwd met coloraturen, waaronder acht maten zestiende noten op het woord 'battaglia'. Voeg hieraan de vele versieringen toe die de castraat de avond zelf à l'improviste toevoegde, en men begrijpt waarom Farinelli's publiek uit zijn dak ging.

In 1734, vier jaar na 'Idaspe', werd Farinelli speciaal naar Londen gehaald om er het vuur aan de schenen te leggen van Händels Royal Academy of Music. Voor Farinelli's Engelse debuut bij de zogenaamde Opera of the Nobility werd een klassieker van de Italiaanse 'Nieuwe Eenvoud' opgesmukt: Johann Adolf **Hasses 'Artaserse'** (1730), op een libretto van Metastasio dat zich tevens in Perzische contreien afspeelt. In de openingsscène van het derde bedrijf bevindt Farinelli's theatrale alter ego Arbaces zich in de gevangenis, onterecht beschuldigd van de moord

op Xerxes, die in werkelijkheid door Arbaces' vader Artabanos is gepleegd. Xerxes' zoon, Artaxerxes, brengt zijn vriend een bezoek en biedt hem aan te helpen bij zijn ontsnapping, wat de plichtsbewuste Arbaces weigert. Waarop hij een 'simile aria' zingt: "Ik ben als een boot die zich midden de golven, opgehitst door rotsen, naar de diepe zee begeeft." Het vocale vuurwerk dat Farinelli en zijn broer voor deze vergelijking uit hun hoed toverden, haalde letterlijk de geschiedenisboeken: Charles Burney reproduceerde de partituur in zijn 'General History of Music' (1789).

Corelli's minimalisme verbreidde zich ten slotte ook naar het religieuze domein. Getuige hiervan het 'Stabat Mater' en '**Salve Regina**' in c, die **Giovanni Battista Pergolesi** (1710-1736), gesloopt door tuberculose, nog nipt aan het papier kon toevertrouwen. De meeslepende Maria-antifoon begint met een imitatief 'Largo' dat, in zijn gebruik van harmonische vertragingen, alweer verwant is aan de langzame delen van menig concerto grosso naar Corelliaans model. Elk van de vijf bewegingen is glashelder en doodeerlijk qua inhoud: het jachtige 'Ad te clamamus' in g, versus het 'Ad te suspiramus' in 'Largo' met klagende figuur op 'gementes' en de III-IV-V-VI-cadensfiguur die Pergolesi's handelsmerk vormt; het 'Eia ergo' in d met zijn verzorgde middenstemmen; het 'Et Iesum' in 'Andante amoroso' en wiegend 3/4 (een voorbode van het 'Hostias' in Mozarts Requiem?); en ten slotte het 'O clemens, pia, o dulcis Virgo Maria', dat Pergolesi als 'Largo assai' opvatte. Neen, dit is zeker geen virtuoze muziek, zoals Bach die bedacht, maar klare taal die rechtstreeks uit het hart komt en uw hart zal raken.

Georg Friedrich Händel

Aria 'Cara sposa' uit 'Rinaldo', HWV7

libretto: **Giacomo Rossi, naar Aaron Hill (1685-1750)**

Cara sposa, amante cara,
dove sei?
Deh, ritorna a' pianti miei.
Del vostr'Erebo sull'ara,
colla face del mio sdegno,
io vi sfido, o spirti rei.

Johann Adolf Hasse / Riccardo Broschi

Aria 'Son qual nave ch'agitata' uit 'Artaserse'

libretto: **Pietro Metastasio (1698-1782)**

Son qual nave ch'agitata
da più scogli in mezzo all'onde
si confonde e spaventata
va solcando in alto mar.
Ma in veder l'amato lido
lascia l'onde e il vento infido
e va in porto a riposar.

Giovanni Battista Pergolesi

Aria 'Salve Regina' uit 'Salve Regina'

Salve Regina,
mater misericordiae.
Vita, dulcedo
et spes nostra, salve.

Georg Friedrich Händel

Aria 'Cara sposa' uit 'Rinaldo', HWV7

libretto: **Giacomo Rossi, naar Aaron Hill (1685-1750)**

Mijn bruid, mijn liefste,
waar ben je?
Ach, kom terug, aanhoor mijn wenen.
Op jullie altaar in de hel
zal ik jullie met het vuur van mijn woede
vernietigen, wrede geesten.

Johann Adolf Hasse / Riccardo Broschi

Aria 'Son qual nave ch'agitata' uit 'Artaserse'

libretto: **Pietro Metastasio (1698-1782)**

Ik ben als een schip dat zich,
opgezweept door nog meer riffen,
vermengt met de golven en angstig
de volle zee blijft doorklieven,
bij het zien van het geliefkoosde strand
de golven en de verraderlijke wind achterlaat
en naar de haven gaat om te rusten.

Giovanni Battista Pergolesi

Aria 'Salve Regina' uit 'Salve Regina'

Wees gegroet, koningin,
moeder van barmhartigheid;
ons leven, onze vreugde
en onze hoop, wees gegroet.

Georg Friedrich Händel

Aria 'Lascia ch'io pianga' uit 'Rinaldo', HWV7

libretto: **Giacomo Rossi, naar Aaron Hill**

Lascia ch'io pianga
mia cruda sorte,
e che sospiri
la libertà.
Il duolo infranga
queste ritorte,
de' miei martiri
sol per pietà.

Riccardo Broschi (1698-1756)

Aria 'Qual guerriero in campo armato' uit 'Idaspe'

libretto: **Giovanni Pietro Candi**

Qual guerriero in campo armato
pien di forza e di valore,
nel mio cor innamorato
sdegno e amor fanno battaglia.

Il timor del dubbio evento,
il dolore ed il cimiento
l'alma mia confonde e abbaglia.

Georg Friedrich Händel

Aria 'Lascia ch'io pianga' uit 'Rinaldo', HWV7

libretto: **Giacomo Rossi, naar Aaron Hill**

Laat mij treuren
om mijn gruwelijk lot,
en snakken
naar vrijheid.
Laat verdriet
de ketens verbreken
van mijn lijden,
al was het maar uit medelijden.

Riccardo Broschi (1698-1756)

Aria 'Qual guerriero in campo armato' uit 'Idaspe'

libretto: **Giovanni Pietro Candi**

Zoals een krijger op het veld
van kracht en deugd vervuld is,
zo leveren in mijn verliefde hart
haat en liefde hevige strijd.

De vrees voor een dubieuze afloop,
de pijn en de beproeving
verontrusten mijn ziel en misleiden haar.

Concerto de' Cavalieri

muzikale leiding
Marcello Di Lisa

viool
Fabio Ravasi *
Antonio De Secondi *
Katarszyna Solecka
Marialuisa Barbon,
Alessia Pazzaglia
Giancarlo Ceccacci
Pietro Meldolesi

altviool
Gian Claudio Del Moro

cello
Rebeca Ferri *
Valeria Brunelli

contrabas
Roberto Stilo

klavecimbel
Salvatore Carchiolo

*solo

Concerto de' Cavalieri

Concerto de' Cavalieri, opgericht door Marcello Di Lisa en geprezen door Fanfare Magazine als "een van de meest energieke en opwindende ensembles in Italië gewijd aan 18de-eeuwse muziek", treedt regelmatig op in prestigieuze internationale muziekhuizen en festivals zoals het Musikverein in Wenen, Concertgebouw Amsterdam, Auditorio Nacional in Madrid, Arsenal in Metz, Centro Cultural de Bélem in Lissabon, Musikfest Bremen, Festival d'Ambronay, Festival de Radio France en werkt samen met

solisten als Daniela Barcellona, Vivica Genaux, Vesselina Kasarova, Ann Hallenberg, Kristina Hammarström, Ana Quintans en Maurice Steger. Het ensemble is intensief betrokken bij de herontdekking van vergeten composities en speelde de eerste moderne uitvoeringen van 'Serenata Erminia' van Alessandro Scarlatti, 'Serenata La Iole' van Nicola Porpora en de Vivaldi opera 'Tito Manlio' (versie Rome, 1720). Concerto de' Cavalieri heeft ook een druk opnameschema voor Sony Records, in het kader van het 'Baroque Project', een langlopend project met opnamen van Italiaanse opera's uit de 18de eeuw, dat ondertussen aan zijn vijfde deel zit. De eerste vier delen waren respectievelijk gewijd aan opera aria's en instrumentale muziek van Scarlatti, Pergolesi, Vivaldi en Albinoni. In het bijzonder de Scarlatti en Albinoni cd's met mezzosopraan Daniela Barcellona en sopraan Ana Quintans kregen veel bijval en werden genomineerd voor een International Classical Music Award. Het laatste album (2017) bevat de zeldzame opera ouvertures en concerten van Alessandro Scarlatti in zeven delen waaronder vier cd-wereldpremières.

www.concertodecavalieri.com

Marcello Di Lisa

Marcello Di Lisa voltooide een doctoraat in Filologie en Griekse en Latijnse Literatuur aan de Universiteit van Pisa en publiceerde in verschillende tijdschriften over antieke filosofie. Na zijn studies klavecimbel en compositie richtte hij Concerto de' Cavalieri op. Di Lisa trad op in Concertgebouw Amsterdam, Musikverein in Wenen,

Auditorio Nacional de Madrid, Arsenal in Metz, Elbphilharmonie Hamburg, Philharmonie Essen, Centro Cultural de Belém in Lissabon, Rheingau Festival, Musikfest Bremen, Festival d' Ambronay, Festival de Radio France, en werkte samen met solisten als Daniela Barcellona, Vivica Genaux, Vesselina Kasarova, Ann Hallenberg, Kristina Hammarström, Ana Quintans en Maurice Steger. Zijn toewijding tot de herontdekking van vergeten werken uit de Italiaanse barok leidde tot premières van Alessandro Scarlatti's 'Erminia' (opgenomen door Deutschlandfunk), Nicola Porpora's 'La Iole' en de Vivaldi opera 'Tito Manlio' (versie Rome, 1720), live uitgezonden door Radio France en gefilmd door Mezzo. Marcello Di Lisa maakte tal van opnames voor Sony en kreeg lovende kritieken. Op het gebied van musicologisch onderzoek houdt hij zich bezig met de studie van het Romeinse muzikale erfgoed van de late 17de en 18de eeuw, met bijzondere aandacht voor de niet-gepubliceerde werken van Alessandro Scarlatti.

Vivica Genaux

Mezzosopraan Vivica Genaux, winnares van de Händel-Preis van de stad Halle in 2017, komt uit Fairbanks, Alaska. In de loop van haar carrière was ze te horen in prestigieuze zalen als het National Center for the Performing Arts in Peking, het Chicago Symphony Center, het Barbican Centre in Londen, de Metropolitan Opera in New York, het Rudolfinum in Praag, het Théâtre des Champs-Élysées in Parijs en de Wiener Staatsoper. 2017

was een beslissend jaar voor Vivica. Naast haar roldebuten als Lepido en Arsamene in Händels 'Lucio Cornelio Silla' (Wiener Konzerthaus), en 'Serse' (Opéra Royal de Versailles) en Eternità en Diana in Cavalli's 'La Calisto' (Opéra National du Rhin) en haar terugkeer naar de rol van Malcolm in Rossini's 'La donna del lago' (Salzburger Pfingstfestspiele), richtte ze V/vox Academy op en begeleidde ze de eerste cursus van de Academy. Vivica Genaux werkt regelmatig samen met de toonnaangevende barokensembles Concerto Köln, Fabio Biondi en Europa Galante, Concerto de' Cavalieri en Les Musiciens du Louvre. Recente engagementen waren onder meer 'Deux Génies en Italie', een programma met muziek van Händel en Scarlatti, in de Salle Gaveau in Parijs, en een herneming van haar multimediashow gebaseerd op Pauline Viardot, getiteld 'Vivica & Viardot', in Spanje. Ze zong de titelrol in 'Rodrigo', Arsamene in 'Serse' (Händel) op het Festival International d'Opéra Baroque in Beaune en het Théâtre des Champs-Élysées in Parijs. In december 2018 reisde ze naar Australië voor haar debuut als Mandane in Hasse's 'Artaserse' en een concert met Pinchgut Opera. Het repertoire van Vivica omvat vier eeuwen muziek en vijfenzeftig rollen. Haar pleidooi voor het belang van de muziek van Hasse heeft bijgedragen tot een opleving in de belangstelling voor deze ten onrechte verwaarloosde componist. Via talrijke masterclasses en onderwijsopdrachten over de hele wereld deelt ze expertise met jong muzikaal talent.

www.vivicagenaux.com

Binnenkort in deSingel

**FILM-
CONCERT**

Koor & Orkest
Collegium Vocale Gent
olv. Philippe Herreweghe

Dorothee Miels sopraan

Alex Potter alto

Thomas Hobbs tenor

Peter Kooij bas

LEBENS LICHT

film **Clara Pons**

muziek **Aria's en koren uit cantates van Johann Sebastian Bach**

di 22 jan 2019 / 20 uur / Blauwe zaal

€ 50, 40, 30 (basis) / € 40, 30, 25 (-25/65+) / € 8 (-19 jaar)

gratis inleiding Kevin Voets / 19.15 uur / Blauwe foyer

desingel.be
T +32 (0)3 248 28 28
Desguinlei 25
B-2018 Antwerpen

deSingel is een kunstinstelling van de Vlaamse Overheid

mediasponsors